

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krona, za pol in četrt leta razumno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopije št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 36.

V Ptuj v nedeljo dne 7. septembra 1913.

XIV. letnik.

Ne igrajte se z ognjem!

Politična gonja spodnještajerskega in deloma tudi koroškega prvaštvazavzema vedno surovejše, s tem pa tudi nevarnejše forme. Gotovo je, da božejo duševni povzročitelji te gonje uresničiti nekako strahovlado, da božejo s surovo silo brez ozira na pravico ter postavijo enostavno na podlagi surove pesti vse pod svoj jarem prisiliti. Samoumevno je, da zlorablajo v ta namen neizkušeno, nezrelo in opijaneno mladino, ki jo vtaknejo v to ali ono uniformo in vlačijo od gostilne do gostilne...

Res, „čuki“ in „sokoli“ v naših krajih postali so že jako podobni balkanskim bandam srbskih ter bulgarskih komitadžev. Vsako nedeljo se priredi v tej ali oni vasi veselico ali slavnost, izrablja se pogrebe in procesije, izziva se s podlim pobalinstvom mirno prebivalstvo, ki ne razume vsega tega šundra in dirindaja. Res, „sokoli“ in „čuki“ — mnogo razlike namreč med temi rdečesrajčniki ni! — postali so že, kakor bi Nemec rekel, prava „Landplage“ v naših pokrajinah.

Da je surovost, podivjanost glavna smer teh sokolsko-čukovskih izletov, menda ni treba posebej omeniti. Saj vodijo „čuke“ fanatični kaplani, od katerih jih je bila že v zadnjem času cela vrsta zaradi pretepavanja, žaljenja, lahke in težke telesne poškodbe sodnijsko kaznovana. In „sokole“ vodijo ednaki posvetni hujskači, advokatski šribarji, učitelji e compagna bella. Pa zadnji izgredi in slučajji dokazujejo tudi sami ob sebi, da je podivjanost vrste teh rdečesrajčnikov že popolnoma prešinila.

Opozarjamo le na par slučajev: Ko so se peljali „čuki“ od pogreba pokojnega Robiča, napravili so v mariborski okolici velike škandale, tako da se je pričelo domače prebivalstvo brniti in je par teh pijanih fantalinov preklufutalo... V Pragerhofu napravili so „čuki“ iz Središča zadnjič celo poulične demonstracije s svojimi garibaldinskimi srajcami in le treznosti prebivalstva je bilo zahvaliti, da ni pričelo po grbah padati. V zahvalo blatijo „čuki“ zdaj železniške uslužbenke, ki se morajo v težki svoji službi še s tako pijano druhaljo bosti... Pri sokolskem izletu v Št. Janžu, odnosno pri vrnitvi v Ptuj napravili so zopet ptujski rdečesrajčniki škandal in, ker niso nikogar družega dobili, pobili so c. in kr. pijonirja, kakor smo to v zadnji številki poročali. Kakšnje iz-

grede so napravili ti fantalini že po Celju, Zidanemmostu, Brežicah, Trbovljah, Hrastniku, v Sevnici, v Sv. Lenartu sl. gor. in bogve kje povsod še, je znana stvar. Istotako znano je, kake politične vlome so napravili kranjski „sokoli“ v lepo koroško Rožno dolino...

Na tej poti hočejo ti šolarji balkanske kulture napredovati. Tako poročajo, da bodejo zdaj dnè 14. septembra zopet v ptujskem „Narodnem domu“ priredili veliko „slavnost“, skupno s „Pipčarji“ in bogve kom še. Nam je sicer res vse eno, ali obleče rečimo dr. Fermevc hrvatsko „bragušo“ ali pa „sokolsko“ srajco. Ali namen te kakor vseh enakih prireditvev je izživljanje. In tako, kakor v Ptuj, izživajo povsod!

Pa slava gospódo se igra z ognjem. Ljudstvo se bode naveličalo tega večnega vznemirjenja javnosti od strani „čukov“ ter „sokolov.“ Ljudstvo ne mara teh balkanskih šeg prenašati, ker mu v vsakem oziru škodujejo! Ljudstvo mora biti že iz gospodarskih vzrokov mirno, kajti v politično razburjenih krajih grè vsako gospodarstvo takovo pot.

Zato se bode nakrat jeza ljudstva nad tej hujskariji sprožila, — in rdeče srajce bodejo izginile kakor kafa... Svaka sila do vremena!

Politični pregled.

Naš cesar sprejel je v kopelji Ischl m. d. tudi ruskega poslanika pl. Giersa, katerega je odlikoval z velikim križem reda sv. Štefana. Nadalje je sprejel cesar italijanskega generala Caneva, zmagovalca v Tripolisu. Ta obisk je bil izredno prisrčen. Caneva ne more dovolj prehlvaliti cesarjevo svežost in priljubljenost.

Deželne zборе se bode, kakor se poroča iz parlamentarnih krogov, na jesensko zasedanje sredi septembra meseca sklicalo. Tisti deželni zbori, ki so delazmožni — saj jih je itak prav malo — zbrani bodejo pa k večjem do srede oktobra, kajti tedaj se bode bržkone državni zbor sklicalo. Državni zbor izvršil bode letos tudi volitve v delegacije, katere bodejo svoje zasedanje tekotom novembra na Dunaju pričele.

Zadolžene kronovine. Mnogo let sem je že gospodarstvo avstrijskih kronovin popolnoma razrušeno, ker deželne uprave v resnici ne morejo izhajati s svojimi borimi dohodki. Največ dolga in primanjkljaja ima seveda Češka; ta

dežela ima 140 milijonov kron primanjkljaja ter 90 milijonov nepokritih dolgov. Ali tudi deželni proračuni vseh drugih kronovin razven štirih (Nižje-Avstrijsko, Zgornje-Avstrijsko, Salcburška in Vorarlberg) kaže vedno večje primanjkljaje. Na Moravskem znaša primanjkljaj 15 milijonov, dolg pa 20 milijonov kron. Na Moravskem je 50 milijonov deželnih obligacij v prometu in pri deželni moravski banki se je sprejelo dolga za 27 milijonov. Celó v vzorni Šleziji znaša primanjkljaj že več kot 1 1/2 milijona. Znani so veliki dolgovi in primanjkljaji v Galiciji, kjer je deželno gospodarstvo vedno bolj zanemarjeno. Deželni proračun Bukovine kaže 2 milijona primanjkljaja. Istotako boleha štajersko deželno gospodarstvo (v prvi vrsti zaradi slovenske obstrukcije!) in znaša letni primanjkljaj 2 milijona, njeni dolgovi pa znašajo že 8 milijonov. Kranjska ima skoraj 1 1/2 milijona primanjkljaja, dolgov pa že 2 milijona. Koroška ima istotako primanjkljaj in dolgove. Tirolski deželni dolgovi znašajo 8 milijonov kron itd. Mizerija je torej prav občutna in skrajni čas bi bil, da se v tem oziru nekaj ukrene.

Čeni in prestolonaslednik. Kako daleč gre do Čehi v svoji narodni zagriženosti, kaže sledeči slučaj: Češka akademija za umetnost in znanost je hotela imenovati ruskega (!) profesorja Uspenskisa za izrednega člana. Protektor akademije je prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand, ki tega imenovanja ni hotel potrditi. Češki „Narodni listy“ so zdaj izjavili, da bodejo člani akademije odslej s prestolonaslednikom edino v češkem jeziku dopisovali. Celó bodočega našega cesarja hočejo ti češki hujskači komandirati in pod svoje podplate spraviti.

Za Galicijo ima naša mamica vlada vedno dosti denarja. Dne 19. p. m. se je vršilo ministersko posvetovanje, na katerem se je na zahtevo gališkega namestnika sklenilo, dovoliti 1 1/2 milijona kron za reguliranje potokov v Galiciji.

Proti iredenti. Tržaški namestnik izdal je posebne odloke, v katerih je opozarjal mestno oblast, da ne sme italijanske podanike v javno službo sprejemati. Zato seveda velik dirindaj po laškem časopisju.

Župnik špijon. Laški župnik don Andrea Salvadori na južnem Tirolskem služil je dalje časa kot protiaustrijski špijon. V nekem pismu na italijanskega brigadirja je naznanil razne vojaške tajnosti glede potov in stez ob italijansko-avstrijski meji. Izjavil se je tudi pripravljenega, še nadalje špijonirati. Ali zasačili so

Kaj hvalijo gospodinjje?

Sredstvo, ki olajša pranje! Kakor nobeno drugo, stori to pralni izvleček „Ženska hvala“. Kdor namoči perilo črez noč z „Žensko hvalo“, zmanjša delo pri pranju na polovico. Kdor pere potem še s Schicht-ovim milom, se mu sploh ni treba truditi.

